

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av beredskapslagen och 79 § i värnpliktslagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av beredskapslagen och 79 § i värnpliktslagen (RP 63/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Försvarsutskottet (FsUB 2/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av beredskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 73 § i grundlagen, *ändras* i beredskapslagen (1552/2011) 3 §, 5 § 2 mom., 17, 19, 20, 29—34, 36, 37, 39—42, 45, 56, 57, 60—63, 65—68, 74—85 och 86—88 §, 93 § 2 mom., 94 § 4 mom. och 95, 103, 104, 109, 116, 118, 126, 128 och 133 §,

av dem 29 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1083/2018, 79 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 353/2018, 88 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1322/2014 och 103 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 330/2020, samt

fogas till lagen en ny 57 a §, ett nytt 17 a kap. och en ny 131 a § som följer:

3 §

Definition av undantagsförhållanden

Som *undantagsförhållanden* enligt denna lag anses

1) ett mot Finland riktat väpnat angrepp eller annat så allvarligt angrepp att det kan jämföras med ett väpnat angrepp och förhållandena omedelbart efter angreppet,

2) ett mot Finland riktat avsevärt hot om väpnat angrepp eller om annat så allvarligt angrepp att det kan jämföras med ett väpnat angrepp, om befogenheter enligt denna lag måste tas i bruk omedelbart för att avvärja verkningarna av hotet,

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

3) sådana synnerligen allvarliga händelser eller hot mot befolkningens försörjning eller mot grunderna för landets näringsliv som innebär en väsentlig risk för samhällets vitala funktioner,

4) en synnerligen allvarlig storolycka och förhållandena omedelbart efter den,

5) en pandemi som till sina verkningar kan jämföras med en synnerligen allvarlig storolycka, samt

6) sådant hot eller sådan verksamhet eller händelse mot eller sådana sammantagna konsekvenser av dessa för

a) det allmännas beslutsförmåga,

b) gränssäkerheten eller den allmänna ordningen och säkerheten,

c) tillgången till nödvändiga tjänster inom social- och hälsovården eller räddningsväsendet,

d) tillgången till energi, vatten, livsmedel, läkemedel eller andra nödvändiga nyttigheter,

e) tillgången till nödvändiga betalnings- och värdepapperstjänster,

f) funktionen hos samhällets kritiska trafiksystem, eller

g) funktionen hos informations- och kommunikationstekniska tjänster eller informationssystem som upprätthåller de funktioner som avses i underpunkterna a—f

som väsentligt och i stor skala hindrar eller lamslår nödvändiga samhällsfunktioner eller som på något annat till allvarlighetsgraden jämförbart sätt synnerligen allvarligt och väsentligt äventyrar samhällets funktionsförmåga eller befolkningens livsbetingelser.

5 §

Förhållande till internationella förpliktelser

Under undantagsförhållanden ska konventionsstaterna i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (FördrS 8/1976) genom förmedling av Förenta nationernas generalsekreterare på det sätt och i de situationer som föreskrivs i artikel 4.3 i konventionen underrättas om att tillämpningen av II avdelningen i denna lag kommer att inledas respektive avslutas. Europarådets generalsekreterare ska på det sätt och i de situationer som föreskrivs i artikel 15.3 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 19/1990) underrättas om att tillämpningen av II avdelningen i denna lag kommer att inledas respektive avslutas.

17 §

Begränsning av mottagande av tillgångar, kreditgivning och placeringsverksamhet

För tryggnad av befolkningens försörjning, statens betalningsberedskap eller nödvändig ekonomisk verksamhet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten

1) får kreditinstitut och finansiella institut, försäkrings- och pensionsanstalter samt värdepappersföretag i sin utlåning ta ut ränta och annan ersättning så att räntesatsen eller ersättningen av annat slag inte överskrider eller underskrider det belopp som anges genom förordning av statsrådet,

2) får i 1 punkten avsedda sammanslutningar bevilja krediter och kreditborgen eller ingå med dem jämförbara förbindelser endast för de syften och de kredittagargrupper samt på sådana vill-

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

kor och till sådana maximibelopp per kredittagare som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet,

3) ska, trots avtalsvillkor som gäller insättningar, medel som tagits emot på konton för kundmedel, medlemsplaceringar eller andra medel som ska återbetalas, genom förordning av statsrådet närmare föreskrivna villkor för belopp som kan tas ut, tidpunkten för uttagen och antalet uttag iakttas,

4) får kreditinstitut och finansiella institut, försäkrings- och pensionsanstalter samt värdepappersföretag och fondbolag utan hinder av vad som föreskrivs någon annanstans i lag inte, med undantag av placeringar som grundar sig på skyldigheten att hålla en minimireserv, placera i andra objekt, belopp av annat slag eller vid andra tidpunkter än vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Om åtgärder enligt 1 mom. 4 punkten visar sig vara otillräckliga för att trygga statens betalningsberedskap, är de sammanslutningar som avses i punkten skyldiga att placera i skuldförbindelser utfärdade av staten i enlighet med vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Finlands Bank och Finansinspektionen svarar inom sina egna ansvarsområden för verkställigheten av de förordningar som utfärdats med stöd av 1 och 2 mom.

19 §

Begränsning av värdepappersverksamhet

I syfte att under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 punkten trygga statens betalningsberedskap eller ekonomisk verksamhet som är nödvändig med tanke på grunderna för landets näringsliv och i syfte att under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten trygga en störningsfri värdepappers- eller försäkringsmarknad

1) är det endast i enlighet med vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet tillåtet att emittera värdepapper i begränsad omfattning när det gäller sammanlagt penningvärde, art eller slag eller enbart i visst syfte,

2) får på börsen eller andra marknadsplatser idkas handel endast med sådana värdepapper om vilka föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet,

3) får värdepappershandelns clearingverksamhet och värdepapperscentralens verksamhet bedrivas endast på sådant genom förordning av statsrådet föreskrivet sätt som inte äventyrar clearingsystemens eller värdeandelssystemens verksamhet eller orsakar allvarligt hot mot finansmarknadernas verksamhet eller investerarnas lagstadgade intressen,

4) kan endast genom förordning av statsrådet närmare reglerade fondlivförsäkringar beviljas.
Finansinspektionen svarar för verkställigheten av de förordningar som utfärdats med stöd av 1 mom.

20 §

Begränsning av betalningsrörelsen

För att betalningsrörelsen och med betalningsrörelsen sammanhängande clearingsystem ska kunna fungera utan störningar under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten får gireringar inte göras till större antal, till större eller mindre belopp eller till art eller slag på nå-

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

got annat sätt än vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet. I stället för de tidsfrister som någon annanstans i lag uppställts för gireringar eller som annars är förpliktande tillämpas genom förordning av statsrådet föreskrivna längre tidsfrister.

Det är förbjudet att använda betalningssätt som kan utsättas för störningar. Bestämmelser om störningskänsliga betalningssätt utfärdas genom förordning av statsrådet.

Finlands Bank och Finansinspektionen svarar inom sina egna ansvarsområden för verkställigheten av de förordningar som utfärdats med stöd av 1 och 2 mom.

29 §

Övervaknings- och upplysningsskyldighet

För tryggnad av befolkningens försörjning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten är en näringsidkare skyldig att på begäran underrätta arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket samt regionförvaltningsverket om situationen beträffande en sådan konsumtionsnyttighets efterfrågan och utbud som omfattas av dagligvaruförsörjningen och som är av avsevärd betydelse för befolkningens försörjning och folkhälsan. Näringsidkaren ska dessutom, om detta är nödvändigt med tanke på prisövervakningen, i begärd omfattning uppges en nyttighets pris eller prissättningsgrund och förändringar i dem.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om upplysningsförfarandet samt bestäms de nyttigheter som upplysningsplikten gäller.

30 §

Inriktande av regleringen av flytande bränslen

För säkerställande av tillgången på flytande bränsle för ändamål som är nödvändiga med tanke på befolkningens försörjning, den militära försvarsberedskapen och ett fungerande samhälle under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten föreskrivs det genom förordning av statsrådet om de mängder med vilka konsumtionen av flytande bränsle måste minskas samt om hur minskningen fördelar sig mellan trafiken, jordbruket, energiproduktionen, industrin och uppvärmning.

31 §

Styrning och reglering av gårdsbrukets primärproduktion

För tryggnad av gårdsbrukets verksamhetsförutsättningar och livsmedelsförsörjningen under undantagsförhållanden får en näringsidkare med tanke på gårdsbrukets primärproduktion sälja eller annars överlåta genom förordning av statsrådet närmare bestämda gödselmedel, foder, bekämpningsmedel och läkemedel avsedda för medicinsk behandling av djur endast till sådana primärproducenter inom gårdsbruk som har inköpstillstånd enligt denna lag. Brännolja som i gårdsbruket används i primärproduktionen får under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten säljas eller annars överlåtas endast mot inköpstillstånd.

Om anskaffningen av en nyttighet som används i primärproduktionen kräver inköpstillstånd enligt 1 mom., får primärproducenten använda en sådan nyttighet endast för produktion som är

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

nödvändig för att trygga livsmedelsproduktionen. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hurdan produktion som vid respektive tidpunkt anses nödvändig för tryggnad av livsmedelsproduktionen.

Den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten beviljar inköpstillstånd. Vid dess beviljande beaktas särskilt primärproducentens tidigare produktionsmängder.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om användningen av gödselmedel, bekämpningsmedel och brännolja för skogsbruk som bedrivs på områden i Forststyrelsens besittning.

32 §

Reglering av detaljhandeln

För tryggnad av befolkningens försörjning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten får en näringsidkare endast mot inköpstillstånd till en konsument överlåta sådana konsumtionsnyttigheter som är nödvändiga för befolkningens försörjning. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de konsumtionsnyttigheter som regleras och om förfarandet vid regleringen.

Styrningen och verkställigheten av regleringen ankommer på arbets- och näringsministeriet, regionförvaltningsverken och kommunerna. Kommunerna beviljar inköpstillstånd, svarar inom sina områden för administreringen av inköpstillstånd och informerar om inköpstillståndsförfarandet.

33 §

Reglering av annan handel

För tryggnad av samhällets vitala funktioner under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten ska en näringsidkare mot inköpstillstånd tillhandahålla andra näringsidkare och offentliga samfund, genom förordning av statsrådet närmare bestämda, nyttigheter vilka näringsidkaren allmänt marknadsför till dem.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de nyttigheter som regleras och om förfarandet vid regleringen. Arbets- och näringsministeriet svarar för regleringen och övervakningen av regleringen i fråga om den handel som avses i denna paragraf. Närings-, trafik- och miljöcentralerna beviljar inom sitt verksamhetsområde inköpstillstånd som avses i 1 mom.

34 §

Reglering av industriproduktionen

För tryggnad av produktion av nyttigheter som är nödvändig med tanke på samhällets vitala funktioner under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten får en näringsidkare endast på det sätt som föreskrivs genom förordning av statsrådet använda genom förordning av statsrådet närmare föreskrivna metaller, metallegeringar, kemikalier, läkemedelsråvaror, elektronikkomponenter, jordbruksprodukter, varor som används av livsmedelsindustrin, råvaror och bränslen för energiproduktionen eller andra för industriproduktionen nödvändiga material eller nyttigheter.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

Arbets- och näringsministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralerna svarar för regleringen och övervakningen av industriproduktionen.

36 §

Begränsning av elanvändningen

För tryggnad av ett fungerande samhälle under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan statsrådet genom sitt beslut begränsa eller helt och hållet förbjuda användningen av el för andra, genom förordning av statsrådet närmare föreskrivna, ändamål än sådana som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen.

Efterlevnaden av begränsningen eller förbudet övervakas i enlighet med arbets- och näringsministeriets anvisningar av Energimyndigheten och av nätinnehavare som avses i elmarknadslagen (588/2013).

37 §

Elförbrukningskvoter

För tryggnad av landets näringsliv eller befolkningens försörjning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten får el användas endast upp till ett genom förordning av statsrådet bestämt procenttal av konsumtionen enligt elanvändarens normala årsförbrukning.

Nätinnehavaren fastställer förbrukningskvoten utifrån varje elavtal på basis av den mängd el som levererats det föregående kalenderåret. Om denna grund inte kan användas, fastställs förbrukningskvoten på basis av en motsvarande förbrukares normala förbrukning eller en tillförlitlig utredning. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om beräkning av förbrukningskvoterna.

39 §

Elleveransavbrott

För tryggnad av landets näringsliv, befolkningens försörjning eller försvarsberedskapen under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan en nätinnehavare tillfälligt avbryta leveransen av el, om åtgärderna enligt denna lag för minskande av elförbrukningen inte minskar förbrukningen tillräckligt när det är fråga om att upprätthålla elnätets funktionsförmåga. Leveransen av el får dock inte utan tvingande skäl avbrytas hos elanvändare som är viktiga med tanke på upprätthållandet av försörjningsberedskapen.

Nätinnehavaren ska hålla avbrotten i elleveransen på varje område så kortvariga som möjligt och inrikta avbrotten på ett jämnt sätt. Energimyndigheten övervakar grunderna för elleveransavbrotten och en jämn fördelning av dem.

På leveransavbrott som genomförts med stöd av denna lag tillämpas inte det som i elmarknadslagen föreskrivs om standardsättning på grund av avbrott i nättjänsten.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

40 §

Begränsning av användningen av fjärrvärme

För trygghet av landets näringsliv, befolkningens försörjning eller försvarsberedskapen får fjärrvärme under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten tas ur distributionsnätet för uppvärmning av fastigheter endast i sådana mängder som föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet. Innetemperaturen i offentliga lokaler får inte genom uppvärmning höjas så att den överstiger ett gradtal som bestäms genom förordning av statsrådet. En säljare eller annan leverantör av fjärrvärme är skyldig att göra de regleringar som behövs och att förse reglerordningarna med sigill i andra lokaler än de som omfattas av hemfriden. Begränsning av användningen gäller inte sådan användning av fjärrvärme som är nödvändig för upprätthållandet av försörjningsberedskapen.

Efterlevnaden av begränsningarna övervakas av Energimyndigheten och kommunerna.

41 §

Reglering av brännolja för uppvärmning

För trygghet av landets näringsliv, befolkningens försörjning eller försvarsberedskapen under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten får lätt och tung brännolja levereras för uppvärmningsbruk endast till ett genom förordning av statsrådet bestämt procentbelopp av kundens normala årsförbrukning. Som årsförbrukning betraktas medelvärdet av förbrukningen under de två år som föregår det aktuella året. Medelvärdet uträknas av oljesäljaren. Om uppgifter som behövs för uträkningen inte finns att tillgå, uppskattas årsförbrukningen på basis av tillförlitlig utredning som fastighetsägaren lämnar.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan bevilja tillstånd att överskrida kvoten, om det är nödvändigt för att garantera befolkningens hälsa eller säkerhet. Närmare bestämmelser om på vilka villkor kvoten får överskridas utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Varje kund ska anmäla sig till oljesäljarens kundregister samt utan dröjsmål lämna de uppgifter som är nödvändiga med tanke på verkställandet av regleringen och som oljesäljaren eller en försäljare i minutförsäljningsnätet begär.

Närmare bestämmelser om hur regleringen av brännolja för uppvärmning ska verkställas utfärdas genom förordning av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralerna svarar för övervakningen av regleringen.

42 §

Begränsning av användningen av naturgas

För trygghet av befolkningens försörjning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten får naturgas tas ur distributionsrörsystemet endast för nödvändiga ändamål.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna bestämmer inom sina verksamhetsområden de ändamål för vilka naturgas får användas med stöd av 1 mom.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

Efterlevnaden av begränsningen övervakas i enlighet med arbets- och näringsministeriets anvisningar av Energimyndigheten och av nätinnehavare som avses i naturgasmarknadslagen (587/2017) samt av närings-, trafik- och miljöcentralerna inom deras verksamhetsområden.

45 §

Tryggande av virkes- och torvtillgången

För tryggande av landets näringsliv, energiförsörjningen och nödvändigt byggande under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan närings-, trafik- och miljöcentralen genom sitt beslut förplikta markägare, ägare av trävaror eller torv eller innehavare av avverkningsrätt eller torvtäktsrätt att överlåta virke, trävaror och torv till närings-, trafik- och miljöcentralen samt till försvarsmakten.

En skogscentral är på begäran skyldig att lämna behövlig handräckning till närings-, trafik- och miljöcentralen samt till försvarsmakten för fattande och verkställande av ett beslut enligt 1 mom.

56 §

Ändringar av lagstadgade försäkringar och förmåner

För tryggande av befolkningens försörjning och statens betalningsberedskap under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan utbetalningen av förmåner eller rehabiliteringspenning som erläggs med stöd av bestämmelserna om arbetspension, folkpension, sjuk-, olycksfalls-, patient- eller trafikförsäkring samt inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning, grunddagpenning, alterneringsersättning eller vuxenutbildningsstöd eller motsvarande andra förmåner avbrytas för högst tre månader eller uppskjutas med högst tre månader.

I det syfte som avses i 1 mom. kan under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten förmåner eller rehabiliteringspenning som erläggs med stöd av bestämmelserna om arbetspension, folkpension, sjuk-, olycksfalls-, patient- eller trafikförsäkring samt inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning, grunddagpenning, alterneringsersättning eller vuxenutbildningsstöd eller motsvarande andra förmåner betalas för högst tre månader minskade med högst 50 procent. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om minskningens storlek och utbetalningsperioden för minskade förmåner samt om varaktigheten av avbrott i eller uppskjutande av betalning som avses i 1 mom.

De pensioner som avses i 1 mom. utbetalas, oavsett om betalningsbeloppet minskas eller betalningen avbryts eller uppskjuts, alltid till ett så stort belopp att de pensioner förmånstagaren lyfter sammanlagt uppgår till ett belopp som motsvarar minst full folkpension enligt folkpensionslagen (568/2007).

57 §

Ändringar av socialbidrag

För tryggande av befolkningens försörjning och statens betalningsberedskap under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan utbetalningen av moderskapsunderstöd, bidrag för kostnader vid internationell adoption, underhållsstöd, barnbidrag, stöd för hemvård av

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

barn, stöd för privat vård av barn, bostadsbidrag, arbetsmarknadsstöd, studiepenning, bostadstillägg, militärunderstöd, ersättning för skada ådragen i militärtjänst, rehabiliteringsförmån, särskilt stöd till invandrare eller motsvarande annan förmån samt utkomststöd avbrytas för högst tre månader eller uppskjutas med högst tre månader.

I det syfte som avses i 1 mom. kan under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten moderskapsunderstöd, bidrag för kostnader vid internationell adoption, underhållsstöd, barnbidrag, stöd för hemvård av barn, stöd för privat vård av barn, bostadsbidrag, arbetsmarknadsstöd, studiepenning, bostadstillägg, militärunderstöd, ersättning för skada ådragen i militärtjänst, rehabiliteringsförmån, särskilt stöd till invandrare eller motsvarande annan förmån samt utkomststöd betalas för högst tre månader minskade med högst 50 procent. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om minskningens storlek och utbetalningsperioden för minskade förmåner samt om varaktigheten av avbrott i eller uppskjutande av betalning som avses i 1 mom.

57 a §

Tryggande av befolkningens betalningsförmåga och försörjning

För tryggande av befolkningens nödvändiga betalningsförmåga och försörjning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 3 och 6 punkten beviljas stöd till var och en som på grund av störningar i betalningsrörelsen inte kan använda sina tillgångar för att skaffa nödvändiga nyttigheter. Stödet är avsett att täcka för ett människovärdigt liv nödvändiga livsmedel, läkemedel och andra motsvarande nödvändiga nyttigheter. Stödet kan betalas i form av en betalningsförbindelse eller genom något annat motsvarande förfarande. Stödet inverkar inte på rätten till andra förmåner. Bestämmelser om återkrav av stöd finns i 131 a §.

Folkpensionsanstalten svarar för beviljande, betalning och annan verkställighet av stöd som avses i 1 mom. På ansökan om och beviljande av stöd, behandlingen av stödärenden samt ändringssökande tillämpas vad som i lagen om utkomststöd (1412/1997) föreskrivs om ansökan om och beviljande av utkomststöd, behandlingen av stödärenden samt ändringssökande. Närmare bestämmelser om stödbeloppet och om hur utbetalningen ska ordnas utfärdas genom förordning av statsrådet. Valfärdsområdena svarar för tryggandet av försörjningen för dem vars nödvändiga omsorg och försörjning behöver tryggas i enlighet med socialvårdslagen (1301/2014).

Om det inte är möjligt att bevilja eller betala stöd i en störningssituation, svarar valfärdsområdena för befolkningens nödvändiga försörjning på annat sätt.

Staten svarar för kostnaderna för stöd som avses i 1 mom. och ersätter valfärdsområdena för kostnaderna för åtgärder som avses i denna paragraf.

60 §

Åtgärder som avser kommunikationsnät och kommunikationstjänster

För att trygga de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet och avvärja datasäkerhetshot mot dem kan kommunikationsministeriet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten ålägga ett i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) avsett teleföretag att

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

- 1) producera nät- och kommunikationstjänster samt att ge myndigheterna en lägesbild av användningen av nät- och kommunikationstjänster,
- 2) underhålla eller bygga eller låta bli att bygga kommunikationsnät,
- 3) till myndigheter eller andra teleföretag överlåta nyttjanderätt till sådan egendom som avses i 8 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation; ministeriet kan också upphäva en sådan skyldighet att överlåta nyttjanderätt som ålagts ett teleföretag med stöd av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation,
- 4) ordna sina internationella nät- och kommunikationstjänstförbindelser på det sätt som kommunikationsministeriet närmare bestämmer,
- 5) avtala om nationell eller internationell roaming på det sätt som kommunikationsministeriet bestämmer,
- 6) koppla samman ett kommunikationsnät med ett annat eller att upplösa en sammankoppling,
- 7) för viss tid eller tills vidare stänga nät- eller kommunikationstjänstförbindelser till ett visst land eller till internationella nät- eller kommunikationstjänstförbindelser,
- 8) driva system och tillhandahålla tjänster från vissa platser.

Kommunikationsministeriet kan under undantagsförhållanden dessutom besluta om företräde i de allmänna kommunikationsnäten för kommunikation som är nödvändig med tanke på samhällets vitala funktioner. Beslutet kan avse endast sådana kommunikationsnät där det är tekniskt möjligt att ordna företräde för kommunikation.

61 §

Åtgärder som avser radiofrekvenser

För att trygga de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet och för att säkerställa en störningsfri kommunikation som är nödvändig för att trygga det militära försvaret av Finland och landets territoriella integritet och upprätthålla allmän ordning och säkerhet kan kommunikationsministeriet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten bemyndiga Transport- och kommunikationsverket att

- 1) ändra villkoren för radiotillstånd som avses i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation,
- 2) återkalla radiotillstånd,
- 3) avbryta beviljandet av radiotillstånd,
- 4) förbjuda användning av radiosändare eller radiosystem som avses i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation eller begränsa deras användning på annat sätt.

62 §

Åtgärder i anslutning till dataskydd

För att trygga de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet och avvärja datasäkerhetshot mot dem kan kommunikationsministeriet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten ålägga i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avsedda teleföretag, leverantörer av mervärdestjänster eller andra än statsförvaltningens sammanslutningsabbonenter eller personer som handlar för deras räkning att

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

- 1) tillfälligt förhindra sändande, förmedling eller mottagande av e-postmeddelanden, textmeddelanden och andra motsvarande meddelanden eller av filer över fildelningsnät,
- 2) kryptera eller inte kryptera sina nät- eller kommunikationstjänster,
- 3) vidta andra motsvarande åtgärder som är nödvändiga för att avvärja kränkningar av dataskyddet och undanröja störningar riktade mot dataskyddet.

63 §

Allmän överlåtelleskyldighet i fråga om nyttjanderätten till datasystem

För tryggnad av de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet kan kommunikationsministeriet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten ålägga en enskild person eller en sammanslutning som inte hör till statsförvaltningen att till myndigheter eller av dem namngivna instanser överlåta nyttjanderätten till program, terminalutrustning, datasystem, radiosändare, reservkraftaggregat eller delar eller tilläggsutrustning till dem, om överlåtelserna är nödvändiga för att säkerställa funktionsdugligheten hos de nät- och kommunikationstjänster som anlitas för att upprätthålla samhällets vitala funktioner.

65 §

Tekniska föreskrifter som gäller elektronisk kommunikation och postverksamhet

För tryggnad av de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet och tillgången till posttjänster kan Transport- och kommunikationsverket meddela föreskrifter som gäller det tekniska genomförandet av rättigheter och skyldigheter som avses i 60—64 §.

66 §

Beredskapsenheten för datasystemsbranschen samt dess uppgifter

För att trygga de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet, avvärja datasäkerhetshot mot dem och trygga samhällets vitala funktioner kan arbets- och näringsministeriet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten på förslag från kommunikationsministeriet inrätta regionala beredskapsenheter för datasystemsbranschen vid närings-, trafik- och miljöcentralerna. Beredskapsenheterna för datasystemsbranschen leds och övervakas av Transport- och kommunikationsverket.

Beredskapsenheterna för datasystembranschen har till uppgift att

- 1) upprätthålla kontakten med länens ledningscentraler eller delar av dem, försvarsmaktens regionala organisation och andra regionala myndigheter samt regionens företag och sammanslutningar,
- 2) på regional nivå samordna verkställigheten av de föreskrifter och beslut som kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket utfärdat med stöd av denna lag,
- 3) på regional nivå sammanställa och upprätthålla en lägesbild av de omständigheter som inverkar på utbudet och användningen av nät- och kommunikationstjänster, och
- 4) informera om de förändringar som inträffar i utbudet eller användningen av nät- och kommunikationstjänster.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

67 §

Reglering av flytande bränslen i trafiken

För säkerställande av tillgången på flytande bränslen för syften som är nödvändiga med tanke på försvaret, befolkningens försörjning och landets näringsliv under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten föreskrivs genom förordning av kommunikationsministeriet om hur den totala inbesparingen av flytande trafikbränslen enligt 30 § ska fördelas mellan väg-, järnvägs-, sjö- och lufttrafiken.

68 §

Reglering av flytande vägtrafikbränslen

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten får flytande bränslen för vägtrafiken säljas eller överlåtas endast mot användnings- eller inköpstillstånd på det sätt som föreskrivs i detta kapitel.

Bestämmelser om tiden för reglering av flytande bränslen för vägtrafiken utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av kommunikationsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om sparmålen beträffande försäljningen av bränsle till olika konsumentgrupper och om den maximala mängden bränsle som säljs till konsumenterna.

74 §

Vägtransportmyndigheterna

I detta kapitel avsedda vägtransportmyndigheter är kommunikationsministeriet och de närings-, trafik- och miljöcentraler som har hand om trafikuppgifter. Vägtransporterna leds och övervakas under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten av kommunikationsministeriet på riksplanet och av de närings-, trafik- och miljöcentraler som har hand om trafikuppgifter, inom sitt verksamhetsområde. De kan också begränsa vägtransporter så som föreskrivs i 75 §.

De närings-, trafik- och miljöcentraler som har hand om trafikuppgifter kan under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten inrätta transportledningsenheter, vilka arbetar under kommunikationsministeriets ledning och tillsyn.

75 §

Vägtransporter och styrning av dem under undantagsförhållanden

Vägtransporterna ska under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten skötas så att de transporter säkerställs som är nödvändiga med tanke på ett fungerande samhälle och den militära försvarsberedskapen samt skyddandet av befolkningen och tryggheten av dess säkerhet och försörjning.

För säkerställande av transporter som är nödvändiga för ett fungerande samhälle och den militära försvarsberedskapen samt skyddandet av befolkningen och tryggheten av dess säkerhet och

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

försörjning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan vägtransportmyndigheten styra användningen av transportmateriel i tillståndspliktig trafik och begränsa tillståndspliktig trafik med beaktande av samhällets behov av transporter och andra faktorer som inverkar på begränsandet av trafiken. Transporter ska begränsas så jämnt som möjligt med beaktande av trafikidkarnas och deras kunders behov.

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 4 och 5 punkten kan vägtransportmyndigheterna för tryggnad av den allmänna trafiken ändra tidtabeller och rutter för tillståndspliktig persontrafik samt styra materielen för kollektivtrafik på det sätt som situationen kräver.

76 §

Begränsning av vägtrafiken

Polisen kan under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten på vägtransportmyndighetens begäran för tryggnad av transporter som avses i 75 § 1 mom. begränsa annan motorfordonstrafik eller förbjuda den i sin helhet för viss tid på vägar eller områden som vägtransportmyndigheten bestämmer.

En trafikeringsbegränsning eller ett trafikeringsförbud får inte hindra någon från att färdas till sin stadigvarande bostad.

77 §

Trafikidkares samt motorfordonsägares och motorfordonsinnehavares skyldigheter

Varje trafikidkare som idkar tillståndspliktig trafik och ägare eller innehavare av ett motorfordon registrerat för privat bruk är under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten skyldig att utföra av vägtransportmyndigheten förordnade transporter, om trafikbehovet nödvändigtvis kräver det.

78 §

Skyldighet att överlåta nyttjanderätten till motorfordon

Varje ägare eller innehavare av ett motorfordon är skyldig att under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten, när det krävs för skötseln av transporter som är nödvändiga för försvaret, befolkningsskyddet eller den allmänna ordningen och säkerheten eller med tanke på ett fungerande samhälle, överlåta nyttjanderätten till det motorfordon som denne äger eller innehar till vägtransportmyndigheten.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid överlåtelse av nyttjanderätten till motorfordon utfärdas genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

79 §

Tryggande av sjötransporter

Transport- och kommunikationsverket leder och övervakar sjötransporter under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten. Genom beslut av Transport- och kommunikationsverket kan för genomförande av sjötransporter som är nödvändiga med tanke på försvaret eller samhällets vitala funktioner, under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten, tillfälliga avvikelser göras från gällande bestämmelser och föreskrifter som avser

- 1) öppnande eller stängande av farleder,
- 2) isbrytning, farledsfartygstjänster och skärgårdens förbindelsefartygstrafik,
- 3) anlitande och ordnande av lotsningstjänster,
- 4) styrningen av sjötrafiken.

Transport- och kommunikationsverket ska innan ett beslut enligt 1 mom. fattas höra de behöriga militära myndigheterna, Gränsbevakningsväsendet och Trafikledsverket. Vid behov ska Transport- och kommunikationsverket innan beslutet fattas höra också den behöriga polismyndigheten. Om frågan av särskilda skäl måste avgöras utan dröjsmål, kan Transport- och kommunikationsverket fatta beslutet utan hörande. Verket ska dock omedelbart underrätta nämnda myndigheter om beslutet.

Beslut om stängning av hamnar under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten fattas av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket kan för slutförande av sjötransporter som är nödvändiga med tanke på försvaret eller samhällets vitala funktioner dessutom bestämma om placeringen av hamnarnas stuveriutrustning samt tillfälligt, för högst en månad åt gången, förordna stuveripersonal att arbeta i en annan hamn än den som utgör den ordinarie arbetsplatsen. Staten svarar för de resekostnader och skäligena levnadskostnader som förflyttningen orsakar stuveripersonalen.

Kommunikationsministeriet kan under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten för tryggande av för samhället livsviktiga sjötransporter förbjuda Transport- och kommunikationsverket att för en tid av högst sex månader åt gången avföra ett fartyg ur Finlands trafik- och transportregister.

80 §

Reglering av bränslen för sjöfarten och annan sjötrafik

Transport- och kommunikationsverket kan för tryggande av sjötransporter som är nödvändiga med tanke på försvaret eller samhällets vitala funktioner under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten begränsa enskilda personers och företags samt rederiföretags eller rederiinrättningars rätt att köpa flytande bränsle genom att föreskriva kvantitativa inköpskvoter som inte får överskridas under en viss period. Transport- och kommunikationsverket kan dock bevilja tillstånd att överskrida en kvot, om det är nödvändigt för att trygga verksamheten hos ett företag eller en inrättning som sköter transporter som är viktiga med tanke på försvaret eller samhällets vitala funktioner eller om det finns någon annan vägande orsak med tanke på ordnandet av sjötransporter under undantagsförhållanden.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

81 §

Tryggande av lufttransporter

Transport- och kommunikationsverket leder och övervakar under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 2 punkten lufttransporter och lufttrafik i samarbete med flygvapnet.

Transport- och kommunikationsverket kan i syfte att trygga ett fungerande samhälle och den militära försvarsberedskapen

- 1) förbjuda civil luftfart eller begränsa den inom hela landet eller en del av landet,
- 2) besluta närmare om användningen av flygplatserna och om användningsbegränsningar.

Transport- och kommunikationsverket ska innan ett beslut enligt 2 mom. fattas höra den militära myndighet som saken gäller. Om frågan av särskilda skäl måste avgöras utan dröjsmål, kan Transport- och kommunikationsverket fatta beslutet utan hörande. Verket ska dock omedelbart underrätta den militära myndigheten om beslutet.

Genom förordning av statsrådet kan det utfärdas bestämmelser om förvaltningen av flygplatserna och ordnandet av deras verksamhet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 2 punkten.

82 §

Reglering av flytande bränslen för flygtrafiken samt av reservdelar och förnödenheter

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan Transport- och kommunikationsverket för tryggande av lufttransporterna reglera den flygpetroleum och flygbensin som används i lufttransporter. Regleringen omfattar inte de luftfartyg som staten äger eller har tagit i sitt bruk eller av staten beställda flyg, om inte något annat föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Transport- och kommunikationsverket beslutar månatligen på förhand om lufttrafikföretagens kvoter av flygpetroleum och flygbensin utifrån den av sökanden angivna mängden av i Finland köpt bränsle under motsvarande period det föregående året. Om lufttrafikföretagets verksamhet har förändrats avsevärt i jämförelse med det föregående året, bestäms kvoten så att den svarar mot kvoten för ett lufttrafikföretag med motsvarande verksamhet och motsvarande antal luftfarkoster.

Transport- och kommunikationsverket kan av grundad anledning ge tillstånd till att överskrida kvoten eller överföra den till ett annat lufttrafikföretag helt eller delvis. Transport- och kommunikationsverket kan dessutom av grundad anledning tillåta att bränsle distribueras för enstaka flyg.

Om i 1 mom. avsedd reglering av flytande bränsle har inletts, får ett lufttrafikföretag endast med inköpstillstånd som beviljats av Transport- och kommunikationsverket skaffa sådana reservdelar och förnödenheter som behövs för ordnande av lufttransporter. Inköpstillstånd beviljas om det behövs för tryggande av transporter som är viktiga med tanke på försvaret eller samhällets vitala funktioner eller om det finns andra vägande skäl med tanke på ordnandet av lufttransporter under undantagsförhållanden.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

83 §

Ordnande av järnvägstransporter under undantagsförhållanden

Järnvägstransporter ska under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten ordnas så att de transporter säkerställs som är nödvändiga med tanke på försvaret, ett fungerande samhälle samt befolkningens säkerhet och försörjning, och att andra för samhället behövliga transporter sköts.

Kommunikationsministeriet kan under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten för tryggande av järnvägstransporter som är viktiga för ett fungerande samhälle och den militära försvarsberedskapen genom sitt beslut begränsa ett järnvägsföretags övriga verksamhet och ålägga järnvägsföretaget att sköta transporter som är nödvändiga för ett fungerande samhälle eller landets näringsliv.

Trafikledsverket kan ändra ett beslut enligt järnvägslagstiftningen om beviljande av bankapacitet, om en omorganisering av järnvägstransporterna nödvändigtvis kräver det.

84 §

Brådskanie evakuerings transporter

Kommunikationsministeriet kan under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten ålägga trafikidkare som idkar tillståndspliktig trafik, järnvägsföretag, innehavare av tillstånd till eller godkännande för luftfartsverksamhet och finska rederier att sköta sådana evakuerings transporter av människor och egendom som är nödvändiga på grund av undantagsförhållandena.

Transporterna ska skötas utan obefogat dröjsmål.

85 §

Kommunikationsministeriets behörighet att bestämma om transporter

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten kan kommunikationsministeriet för säkerställande av transporter som är nödvändiga med tanke på tryggheten av försvaret, befolkningsskyddet och ett fungerande samhälle samt samhällets vitala funktioner ge myndigheterna föreskrifter om samarbete mellan olika transportformer för utförandet av en eller flera specificerade transporter. Ministeriet kan också genom sitt beslut ålägga trafikidkare som idkar tillståndspliktig trafik, järnvägsföretag, innehavare av tillstånd till eller godkännande för luftfartsverksamhet och finska rederier att sköta en transport på det sätt som specificeras i beslutet, om transporten inte kan genomföras på annat sätt.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

86 §

Social- och hälsovårdsenheternas verksamhet

För tryggnad av befolkningens social- och hälsovård under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten kan social- och hälsovårdsministeriet och inom sitt verksamhetsområde regionförvaltningsverket ålägga en verksamhetsenhet för social- och hälsovården att

- 1) utvidga eller lägga om sin verksamhet,
- 2) helt eller delvis flytta verksamheten från verksamhetsdistriktet eller verksamhetsorten till någon annan ort eller att ordna verksamhet också utanför sitt distrikt,
- 3) placera personer i behov av vård eller omvårdnad i sin verksamhetsenhet oberoende av vad som har bestämts, föreskrivits eller avtalats,
- 4) ställa en verksamhetsenhet eller en del av den till välfärdsområdets eller statliga myndigheters förfogande.

87 §

Annan styrning av hälsovården

För tryggnad av befolkningens hälsovård under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten kan social- och hälsovårdsministeriet genom sitt beslut ålägga en läkemedelsfabrik, en läkemedelspartiaffär, en person med rätt att bedriva apoteksrörelse samt sådana sammanslutningar och enskilda näringsidkare som levererar hälsovårdsförmådenheter eller tillhandahåller hälsovårdstjänster eller annars är verksamma inom hälsovårdsområdet att

- 1) utvidga eller lägga om sin verksamhet,
- 2) helt eller delvis flytta verksamheten från verksamhetsdistriktet eller verksamhetsorten till någon annan ort eller att ordna verksamhet också utanför sitt distrikt.

88 §

Social- och hälsovårdstjänster samt hälsoskydd

För tryggnad av befolkningens social- och hälsovård under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 4—6 punkten kan det genom förordning av statsrådet föreskrivas att kommunen kan avstå från

- 1) iakttagandet av i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) föreskrivna frister vid ordnande av icke brådskande vård, om det är nödvändigt för ordnande av brådskande vård och om patientens hälsa inte riskeras av att tidsfristen överskrids,
- 2) bedömning av servicebehovet i enlighet med 36 § i socialvårdslagen (1301/2014),
- 3) ansvaret för ordnande av småbarnspedagogik enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018), om barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare kan ordna vården av barnen på annat sätt,
- 4) behandlingen av och beslutsfattande i fråga om anmälningar i anslutning till anmälningspliktig verksamhet enligt hälsoskyddslagen (763/1994) samt uppgifter i anslutning till utredning av bostäders hälsorisker.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

93 §

Avvikelser från anställningsvillkor

Inom hälso- och sjukvården, socialväsendet, räddningsväsendet, nödcentralsverksamheten och polisväsendet kan avvikelser göras från anställningsvillkoren på det sätt som avses i 1 mom. på grund av befolkningens hälso- och sjukvård, försörjning eller säkerhet också under undantagsförhållanden som avses i 3 § 4—6 punkten. Avvikelser från anställningsvillkoren kan för skyddande av samhällets funktionsförmåga och säkerhet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 6 punkten göras på det sätt som avses i 1 mom. också inom Gränsbevakningsväsendet, Migrationsverket, de bolag som avses i 6 § 1 mom. i lagen om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät (10/2015), det servicecenter som avses i 5 § 1 mom. i lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster (1226/2013), Transport- och kommunikationsverkets cybersäkerhetscenter och frekvensförvaltning, Meteorologiska institutet samt de bolag som med stöd av lag sköter lotsning, flygtrafikledningstjänster eller de trafikledningstjänster eller trafikstyrningstjänster som Trafikledsverket svarar för att ordna.

94 §

Begränsning av uppsägningsrätten

Inom hälso- och sjukvården, socialväsendet, räddningsväsendet och nödcentralsverksamheten kan uppsägningsrätten begränsas enligt 1—3 mom. på grund av befolkningens nödvändiga hälso- och sjukvård, minimiförsörjning eller säkerhet också under undantagsförhållanden som avses i 3 § 4—6 punkten. Uppsägningsrätten kan för tryggheten av samhällets funktionsförmåga eller skyddandet av befolkningen under undantagsförhållanden som avses i 3 § 6 punkten begränsas på det sätt som avses i 1—3 mom. också inom polisväsendet, Gränsbevakningsväsendet, Migrationsverket, de bolag som avses i 6 § 1 mom. i lagen om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät, det servicecenter som avses i 5 § 1 mom. i lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster, Transport- och kommunikationsverkets cybersäkerhetscenter och frekvensförvaltning, Meteorologiska institutet samt de bolag som med stöd av lag sköter lotsning, flygtrafikledningstjänster eller de trafikledningstjänster eller trafikstyrningstjänster som Trafikledsverket svarar för att ordna.

95 §

Arbetspliktiga

Om arbetsförmedlingstvång och begränsning av uppsägningsrätten inte är tillräckliga åtgärder med tanke på försvaret, skyddet av befolkningen, dess nödvändiga hälso- och sjukvård eller minimiförsörjning eller för att säkerställa en produktion som är särskilt viktig för försörjningsberedskapen under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 2 punkten, är varje i Finland bosatt person som har i lagen om hemkommun (201/1994) avsedd hemkommun i Finland och som har

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

fyllt 18 men inte 68 år skyldig att utföra sådant arbete som är nödvändigt för att syftet med denna lag ska kunna uppnås.

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 4—6 punkten är dessutom varje i Finland bosatt person som har i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland och som är verksam inom hälso- och sjukvården, har fått utbildning inom denna sektor och har fyllt 18 men inte 68 år skyldig att utföra sådant arbete inom hälso- och sjukvården som är nödvändigt för att lagens syfte ska kunna uppnås. Förordnande till sådant arbete får ges för längst två veckor åt gången. Förordnandet kan förnyas en gång.

103 §

Arbetspliktsregistret

Arbets- och näringsministeriet inrättar under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten för verkställighet av arbetsplikten och styrning av arbetskraften ett arbetspliktsregister för vilket arbets- och näringsministeriet är personuppgiftsansvarig. Uppgifterna i registret används och uppgifter registreras också av närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråerna. Dessa myndigheter ska se till att uppgifterna är riktiga innan de förs in i registret.

Arbetspliktsregistret innehåller uppgifter om de arbetspliktiga och om arbetsgivarna. I registret införs den arbetspliktiges identifikationsuppgifter. I registret kan det dessutom föras in uppgifter om den arbetspliktiges yrke, utbildning och sysselsättning samt försörjningsplikt, arbetsförmåga och anlitbarhet. I registret förs det dessutom in uppgifter om namnen på arbetsgivarna och om produktions- eller servicebranscher samt om var verksamhetsställena finns. Uppgifter som gäller hälsotillstånd eller funktionsnedsättning och som hänför sig till arbetsförmågan får registreras om det är nödvändigt att behandla uppgifterna för att de ska kunna beaktas på det sätt som avses i 99 § 1 mom.

Arbetskraftsmyndigheten har utan hinder av vad som föreskrivs om hemlighållande av uppgifter rätt att för det i 1 mom. avsedda registret få behövliga uppgifter förutom av den registrerade också ur befolknings- och pensionsskyddsregistren och uppgifter om personer som arbetar inom medicinalvården samt hälso- och sjukvården ur de register som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för. Arbetskraftsmyndigheten har dessutom utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter få för en ändamålsenlig verkställighet av arbetsplikten behövliga uppgifter om företags eller andra sammanslutningars betydelse för landets försvar eller för tryggheten av landets näringsliv.

Ur arbetspliktsregistret kan utan hinder av bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter lämnas ut uppgifter om personer som avses i 95 § 2 mom. till social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverken för planering och organisering av arbetsplikt enligt 95 § 2 mom.

Uppgifterna avförs ur arbetspliktsregistret sex månader efter det att tillämpningen av II avdelningen i denna lag har upphört. De avförda uppgifterna arkiveras. I fråga om arkivväsendets uppgifter och om handlingar som ska arkiveras gäller vad som föreskrivs i arkivlagen (831/1994) eller bestäms eller föreskrivs med stöd av den.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

104 §

Förflyttning av statliga ämbetsverk och inrättningar samt överföring av personal

För skötseln av förvaltningsuppgifter under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten kan statsrådet besluta att underlydande ämbetsverk eller statliga inrättningar eller af-färsverk tillfälligt ska förflyttas till annan ort.

Utan hinder av vad som föreskrivs i statstjänstemannalagen kan ett ministerium under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 6 punkten genom sitt beslut förplikta den som är anställd hos staten att tillfälligt sköta en annan tjänst eller uppgift. Beslutet om en statsanställds övergång från ett förvaltningsområde till ett annat fattas dock av finansministeriet. Då ska finansministeriet innan beslutet om överföring fattas höra de ministerier som saken gäller.

109 §

Undervisning och utbildning

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten kan undervisnings- och kulturministeriet för högst tre månader åt gången bestämma att undervisningsverksamhet och annan verksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om Europeiska skolan i Helsingfors (1463/2007), lagen om yrkesutbildning (630/1998), lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998), yrkeshögskolelagen (351/2003) och universitetslagen (558/2009) ska avbrytas eller flyttas till annan ort, om det är nödvändigt på grund av förflyttning av befolkning eller vistelsebegränsningar eller begränsningar i rörelsefriheten eller annars för skyddande av befolkningen. Om befolkningen på ett visst område förflyttas annanstans med stöd av 121 §, kan det genom förordning av statsrådet föreskrivas att förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen för de förflyttade eleverna tillfälligt ska ordnas av den kommun till vilken en elev har förflyttats, i stället för av den kommun där eleven är bosatt.

För tryggnad av nödvändig undervisning och utbildning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten kan de skyldigheter som anordnare av verksamheten som avses i 1 mom. har att ordna undervisning och annan verksamhet samt måltids- och transportförmåner och inkvartering begränsas på det sätt som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet. Dessutom kan undervisnings- och kulturministeriet utan hinder av 4 § 1 mom. i lagen om anordnande av studentexamen (502/2019) skjuta upp anordnandet av studentexamen med högst sex månader åt gången.

De verkningar som i 1 och 2 mom. avsedda åtgärder har på kostnaderna för verksamheten kan beaktas vid beviljandet av statsandelar och statsunderstöd för undervisningsväsendet så som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

116 §

Befolkningsskyddsplikt

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2, 4 och 6 punkten är varje i Finland bosatt som enligt lagen om hemkommun har hemkommun i Finland och som har fyllt 18 men inte 68 år skyldig att utföra släcknings-, räddnings-, förstahjälps-, underhålls-, röjnings- och rengöringsuppgifter samt ledningsuppgifter och specialuppgifter inom befolkningsskyddsorganisationen, uppgifter vid nödcentral eller andra med dessa jämförbara uppgifter som är nödvändiga för skyddande av befolkningen.

Förordnande till befolkningsskyddsuppgifter kan under undantagsförhållanden som avses i 3 § 4 och 6 punkten utfärdas för längst två veckor åt gången och det kan förnyas en gång. När befolkningsskyddsplikten verkställs beaktas de begränsningar som avses i 99 §. På arbete som utförs enligt befolkningsskyddsplikten tillämpas 101 §. Närmare bestämmelser om fullgörandet av befolkningsskyddsplikten utfärdas genom förordning av statsrådet.

I fråga om registret över beredskapsuppgifter inom befolkningsskyddet föreskrivs särskilt.

118 §

Begränsningar i rörelsefriheten och vistelsebegränsningar för skyddande av befolkningen

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten kan rätten att vistas eller röra sig på en bestämd ort eller ett bestämt område förbjudas eller begränsas tillfälligt, för högst tre månader åt gången genom förordning av statsrådet, om det är nödvändigt för att avvärja en allvarlig fara som hotar människors liv eller hälsa.

17 a kap.

Upprätthållande av gränssäkerheten och den allmänna ordningen och säkerheten

122 a §

Skyldighet för leverantörer eller tillhandahållare av transporttjänster att utföra transporter

Sådana leverantörer eller tillhandahållare av transporttjänster som avses i lagen om transport-service (320/2017) är under undantagsförhållanden som avses i 3 § 6 punkten skyldiga att utföra transporter som är nödvändiga för upprätthållandet av gränssäkerheten eller den allmänna ordningen och säkerheten. Kommunikationsministeriet bestämmer om utförande av transporter på framställning av polisen, Gränsbevakningsväsendet eller Migrationsverket.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

122 b §

Skyldighet att överlåta byggnader och lägenheter

Migrationsverket kan för att trygga tillräckliga lokaler för ordnandet av mottagningstjänster under undantagsförhållanden som avses i 3 § 6 punkten genom sitt beslut ålägga ägaren eller innehavaren av en byggnad eller lägenhet som lämpar sig för gemensam inkvartering av minst 30 personer att ställa byggnaden eller lägenheten till Migrationsverkets förfogande. Bestämmelser om i vilka kommuner befogenheterna kan utövas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Skyldigheten enligt 1 mom. gäller inte en sådan lägenhet eller en sådan del av en byggnad som används för stadigvarande boende. Skyldigheten får inte medföra oskälig olägenhet för byggnadens eller lägenhetens ägare eller innehavare.

122 c §

Begränsningar i rörelsefriheten och vistelsebegränsningar för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 6 punkten kan rätten att vistas eller röra sig på en bestämd ort eller i en del av den förbjudas eller begränsas tillfälligt, för högst två veckor åt gången, genom förordning av statsrådet, till den del det är nödvändigt för att avvärja ett hot eller hantera en situation som synnerligen allvarligt och i synnerligen stor omfattning äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten.

Polisen övervakar att begränsningarna iakttas.

126 §

Skyldighet att offentliggöra meddelanden

Utgivare och utövare av programverksamhet är skyldiga att utan ersättning publicera eller sända statsrådets, ministeriernas, regionförvaltningsverkens, närings-, trafik- och miljöcentralernas, kommunstyrelsernas, polisens, Gränsbevakningsväsendets, de militära myndigheternas och räddningsmyndigheternas meddelanden om tillämpningen eller iakttagandet av denna lag, vilka snabbt måste nå hela befolkningen eller befolkningen inom ett visst område för att syftet med denna lag ska nås. Sådana meddelanden ska utan dröjsmål i oförändrad form publiceras i ifrågasvarande periodiska publikation, nätpublikation eller program.

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

19 kap.

Ersättningar och rättsskydd

128 §

Ersättning för överföring av äganderätt eller nyttjanderätt

Har någon med anledning av åtgärder som vidtagits med stöd av 33, 34, 44, 45, 60—63, 77 eller 78 §, 79 § 3 eller 4 mom., 83—87, 110—113, 117, 119, 122, 122 a eller 122 b § lidit skada som inte ersätts med stöd av någon annan lag, ska full ersättning för skadan betalas av statsmedel.

Om skadan med beaktande av den skadelidandes förmögenhetsförhållanden och andra omständigheter ska anses vara liten eller om stats- eller samhällsekonomiska skäl på grund av skadornas stora mängd oundgängligen kräver det, betalas skälig ersättning för skadan. När befogenheten enligt 45 § tillämpas under undantagsförhållanden som avses i 3 § 3 punkten ska dock alltid full ersättning betalas för en skada.

Bestämmelser om förfarandet vid betalning av ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

131 a §

Återkrav av stöd som beviljats för tryggnad av betalningsförmågan och försörjningen

Stöd enligt 57 a § ska återkrävas. Den myndighet som beviljat stöd meddelar beslut om återkrav. Återkravet kan emellertid frångås helt eller delvis, om det anses vara skäligt och om utbetalningen av stöd inte har berott på svikligt förfarande från förmånstagarens eller dennes företrädarens sida eller om det utbetalda beloppet är litet. Återkravet kan också frångås helt efter det att beslutet om återkrav har meddelats, om det med beaktande av förmånstagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till det förmånsbelopp som inte har återkrävts medför oskäliga kostnader att fortsätta återkrävandet. Återkravet ska frångås om det leder till behov av utkomststöd.

Ändring i beslut om återkrav får sökas på det sätt som föreskrivs i 130 §. Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas så som en dom som har vunnit laga kraft.

Stöd kan återkrävas också genom att det beaktas som avdrag från beloppet av de förmåner enligt 56 § 1 mom. som senare betalas för samma tidsperiod. På beaktande av stöd enligt 57 a § som betalats ut för tryggnad av försörjningen när en förmån enligt 56 § 1 mom. senare betalas ut för samma tidsperiod tillämpas vad som föreskrivs om återkrav av förmånen genom kvittning.

133 §

Beredskapslagsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) underlåter att iaktta en i 91 § föreskriven skyldighet som gäller arbetsförmedlingstvång, en i 94 § föreskriven skyldighet som gäller uppsägning eller en i 101 § 1 mom. föreskriven skyldighet som gäller arbetsvillkor,

Riksdagens svar RSv 101/2022 rd

2) underlåter att fullgöra den arbetsplikt som har ålagts med stöd av 95 § eller den befolknings-skyddsplikt som ålagts med stöd av 116 § eller den skyldighet till överföring om vilken föreskrivs i 104 §,

3) underlåter att fullgöra den överlåtelseplikt som ålagts med stöd av 45, 63, 78, 86, 110, 112, 113, 117, 119, 122 eller 122 b § eller den skyldighet att tillhandahålla tjänster som ålagts med stöd av 111 eller 122 a §, eller

4) bryter mot ett förbud eller en begränsning som meddelats med stöd av 115, 118 eller 122 c § i fråga om rätten att vistas eller röra sig på ett visst ställe,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *beredskaps-lagsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Kommunerna svarar till och med den 31 december 2022 för de uppgifter som enligt 57 a § i denna lag ska skötas av välfärdsområdena.

Lag

om ändring av 79 § i värnpliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värnpliktslagen (1438/2007) 79 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1556/2011, som följer:

79 §

Reservisters tjänstgöring vid storolyckor och i andra allvarliga situationer

Republikens president kan på framställning av statsrådet besluta att huvudstaben för en kort tid, dock högst 14 dagar, kan förordna värnpliktiga som hör till reserven till sådana sjukvårds-, pi-onjär-, signal-, transport- och skyddsuppgifter samt andra motsvarande uppgifter i enlighet med den specialutbildning de har fått vid försvarsmakten som inte inbegriper användning av militära maktmedel, om det är nödvändigt i en situation som avses i 3 § 4—6 punkten i beredskapslagen (1552/2011).

I en uppgift som avses i 1 mom. leds avdelningen av den militärperson som förordnats till chef för avdelningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om ändring av 109 § i beredskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 73 § i grundlagen, *ändras* i lagen om ändring av 109 § i beredskapslagen (1233/2020) 109 § 1 mom. som följer:

109 §

Undervisning och utbildning

Under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten kan undervisnings- och kulturministeriet för högst tre månader åt gången bestämma att undervisningsverksamhet och annan verksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (714/2018), lagen om Europeiska skolan i Helsingfors (1463/2007), lagen om yrkesutbildning (531/2017), lagen om utbildning som handleder för examensutbildning (1215/2020), lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998), yrkeshögskolelagen (932/2014) och universitetslagen (558/2009) ska avbrytas eller flyttas till annan ort, om det är nödvändigt på grund av förflyttning av befolkning eller vistelsebegränsningar eller begränsningar i rörelsefriheten eller annars för skyddande av befolkningen. Om befolkningen på ett visst område förflyttas annanstans med stöd av 121 §, kan det genom förordning av statsrådet föreskrivas att förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen för de förflyttade eleverna tillfälligt ska ordnas av den kommun till vilken en elev har förflyttats, i stället för av den kommun där eleven är bosatt.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 7.7.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare